

II

(Πράξεις για την ισχύ των οποίων δεν απαιτείται δημοσίευση)

ΕΠΙΤΡΟΠΗ

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

της 16ης Απριλίου 1997

σχετικά με τη χορήγηση ενισχύσεων εκ μέρους της Ιταλίας στην Enirisorse SpA

(Το κείμενο στην ιταλική γλώσσα είναι το μόνο αυθεντικό)

(Κείμενο που παρουσιάζει ενδιαφέρον για τον ΕΟΧ)

(98/212/ΕΚ)

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ,

Έχοντας υπόψη:

τη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, και ιδίως το άρθρο 93 παράγραφος 2 πρώτο εδάφιο,

τη συμφωνία για τον Ευρωπαϊκό Οικονομικό Χώρο, και ιδίως το άρθρο 62 παράγραφος 1 στοιχείο α),

Αφού κάλεσε τους ενδιαφερομένους να της υποβάλουν τις παρατηρήσεις τους δυνάμει των προαναφερθέντων άρθρων,

Εκτιμώντας ότι:

I

Με επιστολή της 15ης Ιανουαρίου 1996, η Επιτροπή πληροφόρησε την ιταλική κυβέρνηση για την απόφασή της να κινήσει τη διαδικασία που προβλέπεται στις διατάξεις του άρθρου 93 παράγραφος 2 της συνθήκης έναντι των ενισχύσεων που χορηγήθηκαν στην επιχείρηση Enirisorse SpA και στον όμιλο επιχειρήσεων του οποίου ηγείται (στο εξής «Enirisorse»).

Η Enirisorse, που ήδη ελέγχεται σε ποσοστό 100 % από την ιταλική κρατική εταιρεία χαρτοφυλακίου ENI, έλαβε εισφορά κεφαλαίου ύψους 1 819 δισεκατομμυρίων ιταλικών λιρών για την περίοδο από το 1992 έως το 1996. Η Επιτροπή αποφάσισε να κινήσει τη διαδικασία έναντι αυτής της εισφοράς κεφαλαίου. Η απόφασή της δημοσιεύτηκε στην *Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων*(¹) που συνοδεύεται από πρόσκληση προς τα κράτη μέλη και τους

τρίτους ενδιαφερομένους να υποβάλουν τις παρατηρήσεις τους σχετικά με τα εν λόγω μέτρα.

Η ιταλική κυβέρνηση απάντησε με επιστολές της 3ης Ιουλίου 1996, της 5ης Αυγούστου 1996 και της 13ης Ιανουαρίου 1997.

Κανένα άλλο κράτος μέλος ούτε τρίτοι ενδιαφερόμενοι δεν υπέβαλαν παρατηρήσεις προς την Επιτροπή.

II

Στην απάντησή της προς την επιστολή κίνησης της διαδικασίας, η ιταλική κυβέρνηση υπέβαλε μαζί με τις πληροφορίες σχετικά με το σχέδιο αναδιάρθρωσης της Enirisorse τις ακόλουθες γενικές παρατηρήσεις:

1. η εισφορά κεφαλαίου δεν πραγματοποιήθηκε από το κράτος και κανένας πόρος κρατικής προέλευσης δεν χρησιμοποιήθηκε για το σκοπό αυτό·
2. η εισφορά κεφαλαίου που πραγματοποιήθηκε από την ENI υπέρ της Enirisorse είναι σύμφωνη προς την αρχή του ιδιώτη επενδυτή και κατά συνέπεια δεν αποτελεί κρατική ενίσχυση·
3. η εισφορά κεφαλαίου ενδεχομένως αποτελεί κρατική ενίσχυση συμβιβάσιμη προς την κοινή αγορά.

Όσον αφορά το σημείο 1, η ιταλική κυβέρνηση ισχυρίζεται ότι η εισφορά κεφαλαίου δεν πραγματοποιήθηκε απευθείας από το κράτος, αλλά από την ENI κι ότι οι πράξεις αυτής της τελευταίας έναντι της εταιρείας Enirisorse, την οποία ελέγχει, δεν προσάπτονται αυτομάτως στο ιταλικό κράτος.

Η ιταλική κυβέρνηση παρατηρεί ότι τον Ιούλιο του 1992 η ENI, τότε οργανισμός που υπαγόταν στο δημόσιο δίκαιο μετατράπηκε σε μετοχική εταιρεία. Οι μετοχές της ENI κατέχονται από το Υπουργείο Οικονομικών.

(¹) ΕΕ C 102 της 4. 4. 1996, σ. 11.

Εξάλλου, η ENI δεν υπαγόταν πλέον στις οδηγίες της κυβέρνησης.

Το Νοέμβριο του 1995, το Υπουργείο Οικονομικών πώλησε 15 % των μετοχών της ENI για ποσό ύψους 6 300 δισεκατομμυρίων ιταλικών λιρών. Η ENI εισάχθηκε στο χρηματιστήριο του Μιλάνου, του Λονδίνου και της Νέας Υόρκης.

Όλες οι πράξεις εισφοράς κεφαλαίου πραγματοποιήθηκαν από την ENI με ίδιους πόρους που προέρχονται από άλλες εταιρείες του ομίλου, που ασκούν ενεργό δραστηριότητα σε άλλους τομείς και κατά συνέπεια δεν αποτελούν κρατικούς πόρους.

Όσον αφορά το σημείο 2, η ιταλική κυβέρνηση πιστοποιεί ότι η εισφορά κεφαλαίου πραγματοποιήθηκε αποκλειστικά με ίδιους πόρους της ENI, αποσκοπώντας στη χρηματοδότηση ενός φιλόδοξου προγράμματος κλεισίματος εγκαταστάσεων, εκκαθαρίσεων και αναδιάρθρωσεων επιχειρήσεων ή/και μη βασικών δραστηριοτήτων. Εξάλλου, σε σχέση με τις διαδικασίες πτωχευτικού συμβιβασμού, η εισφορά κεφαλαίου ήταν η λιγότερο δαπανηρή εναλλακτική λύση για την εταιρεία.

Σύμφωνα με την ιταλική κυβέρνηση, η συμπεριφορά της εταιρείας στον τομέα αυτό ήταν σύμφωνη προς το σκεπτικό το οποίο ανέπτυξε το Δικαστήριο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων στην απόφασή του της 21ης Μαρτίου 1991 στην υπόθεση αριθ. 303/88, Ιταλία κατά Επιτροπής⁽¹⁾. Το Δικαστήριο αποφάνθηκε ότι μια μητρική εταιρεία, κατά τη διάρκεια μιας περιορισμένης περιόδου, δύναται να καλύπτει τις ζημίες μιας από τις θυγατρικές της ώστε να επιτρέψει την παύση των δραστηριοτήτων αυτής της τελευταίας κάτω από τις καλύτερες δυνατές συνθήκες. Το Δικαστήριο πρόσθεσε ότι οι αποφάσεις αυτές μπορούν να αιτιολογηθούν όχι μόνον από την προοπτική ενός έμμεσου υλικού κέρδους αλλά επίσης για άλλους λόγους, όπως η διατήρηση του χαρακτήρα της εμπορικής ταυτότητας του ομίλου ή ένας επαναπροσδιορισμός των δραστηριοτήτων του.

Κατά συνέπεια, η ιταλική κυβέρνηση διατύπωσε την παρατήρηση (σημείο 3) ότι η εισφορά κεφαλαίου συνιστούσε κρατική ενίσχυση συμβιβάσιμη προς την κοινή αγορά δυνάμει του άρθρου 92 παράγραφος 3 στοιχία α) και γ), διότι είχε ως αποτέλεσμα την προώθηση της μακροπρόθεσμης ανάπτυξης των μειονεκτικών περιοχών που βρίσκονται σε πλήρη βιομηχανική κρίση και την ενίσχυση της αναδιάρθρωσης μιας σημαντικής οικονομικής δραστηριότητας χωρίς να επηρεασθούν οι συνθήκες των συναλλαγών σε βαθμό που να αντίκειται στο κοινό συμφέρον.

Σύμφωνα με την ιταλική κυβέρνηση, η εισφορά κεφαλαίου πληροί τους γενικούς όρους οι οποίοι προβλέπονται στις κοινοτικές γενικές κατευθύνσεις για τις κρατικές ενισχύσεις υπέρ της διάσωσης και της αναδιάρθρωσης προβληματικών επιχειρήσεων⁽²⁾ (στο εξής «οι σχετικές κοινοτικές γενικές κατευθύνσεις»).

III

Η Enirisorse συστάθηκε το 1991 ως «καθαρή» εταιρεία χαρτοφυλακίου, ώστε να βελτιστοποιήσει τους οικονομικούς και χρηματοπιστωτικούς πόρους του ομίλου ENI, με

βασικό στόχο τη συγκέντρωση σε ένα μόνο κέντρο αποφάσεων της διαχείρισης των συμμετοχών που κατέχονται από τον όμιλο στις ακόλουθες δραστηριότητες:

- α) εξορυκτικές δραστηριότητες που συνδέονται με μη σιδηρούχα μέταλλα, εξόρυξη πυριτίου και παραγωγή θειικού οξέος καθώς και εξορυκτικές δραστηριότητες στον τομέα του άνθρακα της Carbosuleis, που υπάγεται στην Agip Miniere (δώδεκα εταιρείες και 21 εγκαταστάσεις παραγωγής)
- β) εξορυκτικές δραστηριότητες άνθρακα στο εξωτερικό, δραστηριότητα παραγωγής οπτάνθρακα στην Ιταλία και δραστηριότητα εμπορίας άνθρακα και οπτάνθρακα στην Ιταλία και στο εξωτερικό, εκ μέρους της Agircoal (25 εταιρείες και έντεκα εγκαταστάσεις παραγωγής)
- γ) μεταλλουργικές δραστηριότητες που συνδέονται με μη σιδηρούχα μέταλλα εκ μέρους της Nuova Samim (επτά εταιρείες και δώδεκα εγκαταστάσεις παραγωγής)
- δ) δραστηριότητες μη οργανικής χημείας στον τομέα του θαρίου, του θόριου, του χλωρίου/της σόδας/της ποτάσας, καθώς και λειαντικών προϊόντων και προϊόντων σύντηξης καθώς και δραστηριότητες έρευνας σε προηγμένα υλικά εκ μέρους της Samatec (πέντε εταιρείες και εννιά εγκαταστάσεις παραγωγής).

Το 1991, η ENI και ο μέτοχός της αποφάσισαν να απαλλαγούν των μη στρατηγικών δραστηριοτήτων για να διασφαλίσουν την επιστροφή της αποδοτικότητας των στρατηγικών δραστηριοτήτων, διαχωρίζοντάς τις από εκείνες που ήταν ελλειμματικές. Απώτερος στόχος όλης αυτής της δράσης ήταν η ιδιωτικοποίηση της εταιρείας χαρτοφυλακίου.

Στο πλαίσιο της προοπτικής αυτής, η Enirisorse εκπόνησε ένα σχέδιο έκτακτων παρεμβάσεων που πρόβλεπε τα ακόλουθα μέτρα:

- α) όσον αφορά τις δραστηριότητες της Agircoal (άνθρακας και οπτάνθρακας) που παρουσίαζαν γενικά ικανοποιητικά αποτελέσματα σε οικονομικό επίπεδο: πλήρης ιδιωτικοποίηση, μετά από κλείσιμο μιας εγκατάστασης παραγωγής οπτάνθρακα, πράγμα που επέτρεπε καλύτερη αξιοποίηση των δραστηριοτήτων της.
- β) για τις δραστηριότητες της Agip Miniere:
 1. εκχώρηση εταιρειών και συμμετοχών στο εξωτερικό, οικονομικά βιώσιμων ή τουλάχιστον που παρουσιάζουν ενδιαφέρον για τους ιδιωτικούς φορείς,
 2. εκκαθάριση, με κλείσιμο των εγκαταστάσεων παραγωγής, όλων των εξορυκτικών δραστηριοτήτων στην Ιταλία, παρά το υψηλό κόστος για την εξυγίανση των εγκαταστάσεων και την αποχώρηση του προσωπικού, διότι οι δραστηριότητες αυτές είναι διαρθρωτικά ελλειμματικές (εξορυκτικές δραστηριότητες στον τομέα των μη σιδηρούχων μετάλλων, του πυριτίου και του άνθρακα),
 3. αναδιάρθρωση, με χαμηλές επενδύσεις, της δραστηριότητας του θειικού οξέος ώστε να αξιοποιηθεί και να πωληθεί.

γ) για τις δραστηριότητες της Samatec (ανόργανα χημικά και λειαντικά προϊόντα):

⁽¹⁾ Συλλογή 1991, σ. I-1443, σημείο 21 του αιτιολογικού.

⁽²⁾ ΕΕ C 368 της 23. 12. 1994, σ. 12.

1. εκκαθάριση, με κλείσιμο των εγκαταστάσεων παραγωγής, διαρθρωτικό έλλειμμα (λειαντικά προϊόντα),
 2. εκχώρηση των δραστηριοτήτων που δύνανται να διαχειρίζονται από άλλους φορείς και των οποίων το κλείσιμο θα συνεπαγόταν σημαντικό κόστος εξυγίανσης των εγκαταστάσεων (βάριο, βόριο, χλώριο/σόδα/ ποτάσα, τεχνητοί αδάμαντες):
- δ) για τις δραστηριότητες της Nuova Samim (μεταλλουργία):
1. εκχώρηση των εταιρειών και των τμημάτων επιχειρήσεων που παρουσιάζουν προφανές ενδιαφέρον για άλλους φορείς και των οποίων η εκκαθάριση ή το κλείσιμο εγκαταστάσεων σε κάθε περίπτωση θα συνεπαγόταν σημαντικές δαπάνες,
 2. αναδιάρθρωση της πρωτογενούς μεταλλουργίας ώστε να ιδιωτικοποιηθεί,
 3. εκκαθάριση των μη εκποιούμενων περιθωριακών δραστηριοτήτων.

Παράλληλα, η Enirisorse εκπόνησε μέτρα ορθολογικής οργάνωσης, που στοχεύουν στο να συγκεντρώνουν άλλες εταιρείες επικεφαλής ορισμένων τομέων ή ορισμένων τομέων του ομίλου ENI σε ένα μόνον κέντρο λήψης αποφάσεων.

Στο πλαίσιο του προγράμματος αυτού, λήφθηκαν τα ακόλουθα μέτρα:

- α) διαρθρωτική αναδιοργάνωση με τη συγχώνευση, με ενσωμάτωση στην Enirisorse, των επικεφαλής εταιρειών ποικίλων τομέων δραστηριοτήτων (Agip Miniere, Agip-coal, Nuova Samim, Terfin, Samatec) και άλλων εταιρειών ήσσονος σημασίας (Temav, Ardisia, Unicoke κ.λπ.): ο αριθμός των εδρών μειώθηκε από 14 σε δύο και το προσωπικό μειώθηκε από 650 σε 216 άτομα την 31 Μαρτίου 1996·
- β) κλείσιμο συνολικά 16 βιομηχανικών εγκαταστάσεων που ασκούν μεταλλουργικές και διαφοροποιημένες καθώς και εξορυκτικές δραστηριότητες, μη αποδοτικές οικονομικά και μη δυνάμενες να εξυγιανθούν και κλείσιμο πέντε αλυσίδων μεταλλουργικής παραγωγής ήσσονος σημασίας·
- γ) εκκαθάριση των εταιρειών που ασκούν μη αποδοτικές εξορυκτικές και διαφοροποιημένες δραστηριότητες και δεν δύνανται να εξυγιανθούν σύμφωνα με την αρχή του ιδιώτη επενδυτή (SIM, Carbosulcis, Mineraria Campiano, Attivita Meridionali, Simur και λοιπές ήσσονος σημασίας εταιρείες) και των εμπορικών και χρηματοπιστωτικών εταιρειών που δεν είναι πλέον αποδοτικές (Nonfermet, Eurobatex, Nuova Samim Metals, Agipcoal International και άλλες εταιρείες ήσσονος σημασίας)·
- δ) εκχώρηση όλων των εταιρειών και των συμμετοχών σε εταιρείες του τομέα του άνθρακα και οπάνθρακα (Agipcoal USA, Agipcoal South Africa, Agipcoal Australia, Carbones del Guasare, Nuova Italiana Coke και άλλες εταιρείες ήσσονος σημασίας)·

ε) εκχώρηση ή εκκαθάριση όλων των εταιρειών του τομέα της ανόργανης χημείας και των λειαντικών προϊόντων (Società Chimica di Larderello, Società Sali di bario, Eurosic, Supradiamant, Karl Hertel)·

στ) εκχώρηση όλων των δραστηριοτήτων (εταιρείες και τμήματα επιχειρήσεων) στον τομέα του αλουμινίου (Sacal), της δευτερογενούς επεξεργασίας χαλκού (εγκαταστάσεις Moncalieri, Pieve Vergonte και Sulmona), της επεξεργασίας αιθάλης χαλυβουργιών (Ponte Nossa) και δευτερογενούς μολύβδου (εγκαταστάσεις Paderno Dugnano και Marcianise)·

ζ) εκχώρηση της Comerint (υπηρεσίες τεχνικών μελετών και κατάρτισης) και της εταιρείας Manifatture Cotoniere del Mezzogiorno.

Χάρη στις εκχωρήσεις, στις συγχωνεύσεις για την ενσωμάτωση στην Enirisorse εταιρειών που δεν ήταν πλέον λειτουργικές και τις εκκαθαρίσεις επιχειρήσεων, ο αριθμός των εταιρειών μειώθηκε από 60 σε τρεις μεταξύ του 1992 και του Μαρτίου του 1996: η Pertusola Sud, η Nuova Solmine, και οι δύο υπό τον έλεγχο της Enirisorse, και η ίδια η Enirisorse.

Ο αριθμός των εν ενεργεία εγκαταστάσεων παραγωγής μειώθηκε από 56 σε πέντε την 31η Μαρτίου 1996, τρεις εκ των οποίων ανήκουν στην Enirisorse (αναλόγιστο τμήμα της Portovesme/San Gavino για τον ψευδάργυρο και τον πρωτογενή μολύβδο· εγκατάσταση Porto Marghera για το χαλκό και το τμήμα χαλκού/και κραμάτων χαλκού και ψευδαργύρου της Paderno Dugnano), μία στην Pertusola Sud (Crotone, για τον ψευδάργυρο) και μία στην Nuova Solmine (Scarlino, για το θειικό οξύ).

Ο αριθμός των εργαζομένων μειώθηκε από 10 200 άτομα στις 31 Δεκεμβρίου 1991 σε 2 800 άτομα περίπου στις 30 Απριλίου 1996 (περιλαμβανομένων των εταιρειών υπό εκκαθάριση ή οι οποίες δεν ασκούν ενεργό δραστηριότητα).

Οι προαναφερθείσες εταιρείες και οι πέντε εγκαταστάσεις τους αποτελούν τις στρατηγικής σημασίας δραστηριότητες της Enirisorse (χαλκός, μολύβδος, ψευδάργυρος, και θειικό οξύ). Το σχέδιο προβλέπει ότι οι στρατηγικής σημασίας δραστηριότητες θα πρέπει να επανέλθουν στην οικονομική και χρηματοπιστωτική βιωσιμότητα χάρη στην πώληση και κλείσιμο μέρους των εγκαταστάσεων αυτών και των εταιρειών και διατηρώντας δύο μόνον παραγωγικές εγκαταστάσεις.

Η ισχύουσα κατάσταση είναι η ακόλουθη:

α) το τμήμα χαλκού/χαλκού ψευδαργύρου του Paderno Dugnano πωλήθηκε·

β) μια επιστολή προθέσεως υπογράφηκε από τον δυνητικό αγοραστή για την εγκατάσταση του Porto Marghera·

γ) η εγκατάσταση Pertusola Sud θα κλείσει πριν από τα τέλη του 1997 ή θα εκχωρηθεί σε ενδιαφερόμενο αγοραστή ο οποίος πιθανότατα θα μετατρέψει την όλη εγκατάσταση σε μια μονάδα παραγωγής νικελίου.

Κατά συνέπεια, οι στρατηγικές δραστηριότητες της Enirisorse θα περιοριστούν αποκλειστικά στις εγκαταστάσεις παραγωγής του Portovesme/San Gavino (ψευδάργυρος και μόλυβδος) και του Scarlino (θειικό οξύ).

Κατά τη διάρκεια της περιόδου 1992-1996, η Enirisorse έλαβε, ως εισφορά κεφαλαίου, 1 819 εκατομμύρια ιταλικές λίρες, που χρησίμευσαν για την εφαρμογή του σχεδίου αναδιάρθρωσής της.

Κατά τη διάρκεια της ίδιας περιόδου, η πώληση των εταιρειών και κλάδων επιχειρήσεων πρέπει να επιτρέψει στην Enirisorse να εκταμιεύσει περίπου 840 δισεκατομμύρια ιταλικές λίρες.

Τα έσοδα από τις εκχωρήσεις ταξινομούνται ως εξής (περιλαμβανομένων των εκτιμήσεων που αφορούν έσοδα από εκχωρήσεις που δεν έχουν ακόμη ολοκληρωθεί):

- i) 454 δισεκατομμύρια ιταλικές λίρες για την πώληση των εταιρειών του τομέα του άνθρακα και το οπτόνθρακα·
- ii) 220 δισεκατομμύρια ιταλικές λίρες για την πώληση των συμμετοχών που κατέχονται από την ENI International Holding, Sofid, Padana Assicurazione·
- iii) 107 δισεκατομμύρια ιταλικές λίρες για την πώληση των κλάδων επιχειρήσεων του μεταλλουργικού τομέα (ex Nuova Samim)·
- iv) 58 δισεκατομμύρια ιταλικές λίρες για την πώληση εταιρειών ήσσονος σημασίας άλλων τομέων.

Το συνολικό ποσό των πόρων από καταβολές εισφορών και έσοδα από τις εκχωρήσεις ανέρχεται σε 2 658 δισεκατομμύρια ιταλικές λίρες και θα χρησιμοποιηθεί ως εξής κατά τη διάρκεια των εν λόγω πέντε ετών:

- a) 448 δισεκατομμύρια ιταλικές λίρες για τη μείωση των αρχικών χρεών της Enirisorse και της Nuova Samim που ενσωματώθηκε στην Enirisorse, κυρίως έναντι των χρηματοπιστωτικών εταιρειών του ομίλου ENI·
- β) 822 δισεκατομμύρια ιταλικές λίρες για την κάλυψη ελλειμμάτων, περιλαμβανομένων παλαιότερων ζημιών τις οποίες υπέστησαν οι εταιρείες εξορυκτικής βιομηχανίας και οι διαφοροποιημένες που τέθηκαν υπό εκκαθάριση ή που έπαυσαν την παραγωγική τους δραστηριότητα. Το κόστος των εκκαθαρίσεων αφορά κυρίως το εν λειτουργία προσωπικό μέχρι της ημερομηνίας παύσης των δραστηριοτήτων, την ανακατάταξή του, τα κίνητρα συνταξιοδότησης ή επίσης το περιβάλλον (εξυγίανση των εγκαταστάσεων και επεξεργασία των απορριμμάτων).

Για να καλυφθούν οι ανάγκες που συνδέονται με τις εκκαθαρίσεις ήταν απαραίτητες οι ακόλουθες εισφορές:

- i) 425 δισεκατομμύρια ιταλικές λίρες για τις εταιρείες που ανήκουν στον πρώην όμιλο Agip Miniere (SIM, SIMUR, Mineraria Campiano, Agip Australia),

ii) 160 δισεκατομμύρια ιταλικές λίρες για την Carbosulcis,

iii) 115 δισεκατομμύρια ιταλικές λίρες για την Samatec,

iv) 113 δισεκατομμύρια ιταλικές λίρες για τις εταιρείες του διαφοροποιημένου τομέα (πρώην Terfin),

v) 9 δισεκατομμύρια ιταλικές λίρες για τις εταιρείες ήσσονος σημασίας·

γ) 53 δισεκατομμύρια ιταλικές λίρες για την αναδιάρθρωση Nuova Solmine, που ξεκίνησε κατά τα έτη 1992-93, που προβλέπει την παύση των δραστηριοτήτων εξαγωγής πυριτίου, το κλείσιμο των μεταλλείων, την αποκατάσταση του περιβάλλοντος, τη μετατροπή των εργοστασίων παραγωγής θείου σε εργοστάσια παραγωγής θειικού οξέος (με μείωση της παραγωγικής ικανότητας) και τον επαγγελματικό προσανατολισμό ή την έξοδο του πλεονασματικού εργατικού δυναμικού· η Nuova Solmine, χάρη στην αναδιάρθρωση της, σημειώνει κέρδη από το 1995 (10 046 εκατομμύρια ιταλικές λίρες το 1995 και 5 312 εκατομμύρια ιταλικές λίρες το 1996), τα οποία σύμφωνα με τις προβλέψεις θα πρέπει να ανέλθουν αντίστοιχα σε 7 057 εκατομμύρια ιταλικές λίρες το 1997 και 10 590 εκατομμύρια ιταλικές λίρες το 1998·

δ) 973 δισεκατομμύρια ιταλικές λίρες για την αναδιάρθρωση (περιλαμβανομένης της κάλυψης ζημιών που αναφέρονται στην εν λόγω περίοδο) μεταλλουργικών δραστηριοτήτων της Nuova Samim, η οποία απορροφήθηκε από την Enirisorse. Οι δαπάνες της εν λόγω αναδιάρθρωσης κατανέμονται ως εξής:

1. 93 δισεκατομμύρια ιταλικές λίρες για τις εκκαθαρίσεις ή πωληθείσες εταιρείες,

2. 280 δισεκατομμύρια ιταλικές λίρες για την Pertusola Sud (Crotone) εκ των οποίων 123 δισεκατομμύρια για την κάλυψη των επενδύσεων συντήρησης και των ζημιών εκμετάλλευσης (ήτοι 77 δισεκατομμύρια ιταλικές λίρες για την περίοδο 1992-93, 33 δισεκατομμύρια ιταλικές λίρες για την περίοδο 1994-95 και 13 δισεκατομμύρια ιταλικές λίρες για το 1996). Τα υπόλοιπα 157 δισεκατομμύρια αντιστοιχούν στις έκτακτες δαπάνες σχετικά με την περίοδο 1992-1996 και το τρέχον έτος (26 δισεκατομμύρια ιταλικές λίρες για τα κίνητρα εξόδου, 95 δισεκατομμύρια για την επεξεργασία των απορριμμάτων και την εξυγίανση των εγκαταστάσεων και 36 δισεκατομμύρια για την υποτίμηση των στοιχείων ενεργητικού),

3. 600 δισεκατομμύρια ιταλικές λίρες για τις μεταλλουργικές δραστηριότητες της πρώην Nuova Samim, ήτοι 200 δισεκατομμύρια για τις έκτακτες δαπάνες (100 δισεκατομμύρια για τα κίνητρα εξόδου και 100 δισεκατομμύρια για τα μέτρα υπέρ του περιβάλλοντος) και 400 δισεκατομμύρια για τις ζημιές εκμετάλλευσης (243 δισεκατομμύρια) και τις επενδύσεις (157 δισεκατομμύρια) σχετικά με την περίοδο 1992-1996·

ε) 362 δισεκατομμύρια ιταλικές λίρες για την κάλυψη γενικών, χρηματοπιστωτικών και έκτακτων δαπανών της εταιρείας χαρτοφυλακίου Enirisorse. Επί του ποσού αυτού, 117 δισεκατομμύρια αντιστοιχούν σε έκτακτες δαπάνες (κυρίως κίνητρα εξόδου) και 245 δισεκατομμύρια σε γενικές δαπάνες και χρηματοπιστωτικά έξοδα.

Για να συνοψίσουμε, η αναδιάρθρωση της Enirisorse ερμηνεύεται κυρίως από την εγκατάλειψη μεγάλου μέρους δραστηριοτήτων της εταιρείας: έτσι η Enirisorse έκλεισε ή εκκαθάρισε επιχειρήσεις που ήταν υπό τον έλεγχό της, καθώς και εγκαταστάσεις παραγωγής ή τις εκχώρησε σε τρίτους. Μετά την αναδιάρθρωση, η Enirisorse αποτελείται (Μάρτιος 1996) από την Pertusola Sud, τη Nuova Solmine (τις οποίες και ελέγχει) και την ίδια. Ο αριθμός των εγκαταστάσεων παραγωγής μειώθηκε από 56 σε πέντε. Η Enirisorse ασκούσε απευθείας έλεγχο στο κέντρο δραστηριοτήτων Portovesme/San Gavino, την εγκατάσταση του Porto Marghera και το τμήμα χαλκού/κραμμάτων χαλκού-ψευδαργύρου του Paderno Dugnano· η Pertusola Sud ελέγχει την εγκατάσταση Crotone και η Nuova Solmine την εγκατάσταση Scarlino.

Αυτές οι μονάδες παραγωγής αποτελούν με την κεντρική διοίκηση τον πυρήνα της αναδιάρθρωμένης εταιρείας Enirisorse.

Πάντως, για να ξαναβρεί την οικονομική και χρηματοπιστωτική βιωσιμότητα, είναι απαραίτητο να μειωθούν ακόμη περισσότερο οι στρατηγικές της δραστηριότητες. Στο

πλαίσιο αυτό προβλέπεται η εγκατάλειψη των εγκαταστάσεων Marghera και Paderno Dugnano καθώς και της εταιρείας Pertusola Sud, που πρέπει να πωληθούν ή κλείσουν κατά τη διάρκεια του 1997. Μόνον η μονάδα παραγωγής Portovesme/San Gavino (μόλυβδος και ψευδάργυρος), που ανήκει στην Enirisorse και η παραγωγή θειικού οξέος της Nuova Solmine διατηρούνται προς το παρόν, έστω και αν ο επιδιωκόμενος στόχος είναι να γίνει επίσης ιδιωτικοποίηση των εν λόγω κλάδων δραστηριότητας.

Η όλη πράξη μείωσε αισθητά τις δραστηριότητες της Enirisorse, όπως αποδεικνύεται από τη μείωση του ετήσιου κύκλου εργασιών του ομίλου, που έφθασε από 1 867 δισεκατομμύρια ιταλικές λίρες το 1992 σε 810 δισεκατομμύρια ιταλικές λίρες το 1997 (σύμφωνα με τις εκτιμήσεις).

Όσον αφορά τις στρατηγικές δραστηριότητες, η μείωση της παραγωγικής ικανότητας συνεχίζεται, όπως απορρέει από τους ακόλουθους πίνακες, που αναφέρονται στην εξέλιξη της παραγωγικής ικανότητας μολύβδου, ψευδαργύρου, χαλκού και θειικού οξέος και του αριθμού των μισθωτών στους τομείς αυτούς.

Εξέλιξη της παραγωγικής ικανότητας

	1992	1993	1994	1995	1996	1997
Μόλυβδος	(*) ⁽¹⁾ (*) ⁽²⁾	(*) (*)	(*) (*)	(*) (*)	(*) (*)	(*) —
Ψευδάργυρος	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)
Χαλκός ⁽³⁾	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	—
Θειικό οξύ	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)

(*) Επιχειρηματικό απόρρητο (κείμενο που διαγράφηκε μετά από αίτημα της ιταλικής κυβέρνησης).

(¹) Πρωτογενής.

(²) Δευτερογενής.

(³) Φύλλα χαλκού, κράμματα και σωλήνες.

Εξέλιξη του αριθμού των μισθωτών

	1992	1993	1994	1995	1996
Μόλυβδος	618	564	513	442	297
Ψευδάργυρος	1 636	1 542	1 398	1 310	1 284
Χαλκός	518	558	345	318	202
Θειικό οξύ	346	274	252	209	187
Σύνολο	3 118	2 938	2 508	2 279	1 970

Η εφαρμογή των προαναφερθέντων μέτρων αναδιάρθρωσης επέτρεψε να μειωθούν αισθητά οι ζημιές της Enirisorse, η εξέλιξη των οποίων προκύπτει από τον πίνακα που ακολουθεί:

(σε δισεκατομμύρια ιταλικές λίρες)

	Συνήθεις δαπάνες διαχείρισης	Έκτακτες δαπάνες που οφείλονται στην αναδιάρθρωση	Σύνολο
1992	(*)	(*)	(*)
1993	(*)	(*)	(*)
1994	(*)	(*)	(*)
1995	(*)	(*)	(*)
1996	(*)	(*)	(*)
1997	(*)	(*)	(*)
1998		(*)	(*)
1999		(*)	(*)

(*) Επιχειρηματικό απόρρητο (κείμενο που διαγράφηκε μετά από αίτημα της ιταλικής κυβέρνησης).

Η ζημία ύψους 48 δισεκατομμυρίων ιταλικών λιρών, που σημειώθηκε κατά το 1997 οφείλεται στην Pertusola Sud, που παράγει ψεδάργυρο. Η εν λόγω εταιρεία θα κλείσει τις εγκαταστάσεις της ή θα πωληθεί σε ενδιαφερόμενο αγοραστή κατά τη διάρκεια του έτους. Αν η πώληση έχει αίσιο τέλος, ο μελλοντικός ιδιοκτήτης προτίθεται να μετατρέψει την παραγωγή της επιχείρησης από ψεδάργυρο σε νικέλιο. Υποβλήθηκε επίσης μια δεσμευτική πρόταση αγοράς για το Portovesme. Στην περίπτωση της Nuova Solmine, διεξάγονται διαπραγματεύσεις με ένα δυνητικό αγοραστή.

Οι προβλέψεις σχετικά με το Portovesme/San Gavino (μόλυβδος και ψεδάργυρος) και τη Nuova Solmine (θειικό οξύ) είναι καλές. Η Nuova Solmine σημείωσε κέρδη κατά τη διάρκεια των τελευταίων ετών και προβλέπεται να συνεχίσει προς την κατεύθυνση αυτή και στο μέλλον. Επίσης, είναι ικανοποιητικές οι προοπτικές όσον αφορά την παραγωγή μολύβδου και ψεδάργυρου της Enirisorse. Οι προβλέψεις σχετικά με τις παγκόσμιες αγορές στα προϊόντα αυτά, όσον αφορά τις τιμές, την κατανάλωση και τη μείωση των αποθεμάτων είναι ευνοϊκές για τα τρία προσεχή έτη. Στη συνέχεια θα πρέπει να υπάρχει πτωτική τάση. Για τα τέσσερα προσεχή έτη, προβλέπονται τα ακόλουθα κέρδη: 11 288 δισεκατομμύρια ιταλικές λίρες το 1997, 49 675 δισεκατομμύρια ιταλικές λίρες το 1998, 80 710 δισεκατομμύρια ιταλικές λίρες το 1999 και 47 046 δισεκατομμύρια ιταλικές λίρες το 2000.

IV

Για να αξιολογηθεί αν οι εισφορές αποτελούν κρατική ενίσχυση, η Επιτροπή εξετάζει την εισροή κεφαλαίων μεταξύ του ιταλικού κράτους, μοναδικό μέτοχο και της Enirisorse βάσει της αρχής του ιδιώτη επενδυτή στην οικονομία της αγοράς που ανήγγειλε στην ανακοίνωσή της προς τα κράτη μέλη (1) σχετικά με τις δημόσιες επιχειρήσεις μετα-

ποιητικής βιομηχανίας. Βάσει της αρχής αυτής, μία χρηματοοικονομική πράξη αποτελεί κρατική ενίσχυση εάν δεν θα είχε επιχειρηθεί από ιδιώτη επενδυτή κάτω από συνήθεις συνθήκες οικονομίας της αγοράς.

Βάσει των πληροφοριών που διαθέτει η Επιτροπή, απορρέει ότι οι επενδύσεις που πραγματοποιήθηκαν από το ιταλικό κράτος στην Enirisorse μέσω της εταιρείας χαρτοφυλακίου που της ανήκει ENI ανέρχονται σε 1 819 δισεκατομμύρια ιταλικές λίρες για την περίοδο 1992-1996.

Μέχρι εξαιρετικά πρόσφατα, το σύνολο των μετοχών της ENI κατεχόταν από το ιταλικό υπουργείο οικονομικών. Η συνέλευση των μετόχων, ήτοι το Υπουργείο Οικονομικών διόριζε, σύμφωνα με το ιταλικό αστικό δίκαιο, το διοικητικό συμβούλιο της ENI. Ένα από τα μέλη του συμβουλίου εξακολουθεί να κατέχει θέση υπαλλήλου στο εν λόγω Υπουργείο. Αυτή ήταν η κατάσταση κατά τη διάρκεια του 1991-92, όταν λήφθηκε η απόφαση αναδιάρθρωσης της Enirisorse.

Οι εισφορές κεφαλαίων χρηματοδοτήθηκαν από κέρδη τα οποία προορίζονταν για τον μέτοχο της ENI, ήτοι το ιταλικό κράτος.

Κατά συνέπεια, οι πόροι που τέθηκαν από την ENI στη διάθεση της Enirisorse εξομοιώνονται με κρατικούς πόρους δυνάμει του άρθρου 92 παράγραφος 1 της συνθήκης.

Η αναδιάρθρωση κεφαλαίων που πραγματοποιήθηκε από την ENI για χρηματοδότηση της διαδικασίας αναδιάρθρωσης της Enirisorse χαρακτηρίζεται από μη επαρκή χρηματοοικονομική απόδοση, δεδομένου ότι η αναδιάρθρωση συνίσταται ουσιαστικά από απλές ιδιωτικοποιήσεις, εκκαθαρίσεις και ιδιωτικοποιήσεις μετά από επενδύσεις. Κατά συνέπεια, ήταν αδύνατο να υπολογίζε κανείς σε αναλογική απόδοση του ποσού των εισφορών κεφαλαίων. Επίσης δεν μπορεί να ισχυριστεί κανείς ότι η ENI ενήργησε ως ιδιώτης επενδυτής. Εξάλλου, η Enirisorse υπέστη σοβαρές ζημιές κατά τη διάρκεια άνω των πέντε ετών, ήτοι χρονικό

(1) ΕΕ C 307 της 13. 11. 1993, σ. 3.

διάστημα εξαιρετικά μεγάλο ώστε να θεωρηθεί ως «περιορισμένη περίοδος» δυνάμει της προαναφερθείσας απόφασης του δικαστηρίου⁽¹⁾. Ένας ιδιώτης επενδυτής θα είχε προβεί σε αναδιάρθρωση ή εκκαθάριση της Enirisorse νωρίτερα ώστε να αποφύγει τη σώρευση των ζημιών.

Η Enirisorse ασκούσε ενεργό δραστηριότητα σε πολλούς τομείς: εξόρυξη μη σιδηρούχων μετάλλων, άνθρακα, οπτάνθρακα, μόλυβδο και ψευδάργυρο, μεταλλουργία μη σιδηρούχων μετάλλων και ανόργανη χημεία. Τα προϊόντα αυτά αποτελούν αντικείμενο εμπορικών συναλλαγών στην Κοινότητα, καθώς επίσης και σε παγκόσμια κλίμακα. Η εισφορά κεφαλαίων ύψους 1 819 δισεκατομμυρίων ιταλικών λιρών που χορηγήθηκε στην Enirisorse δύναται να στρεβλώσει τον ανταγωνισμό και να επηρεάσει τις συναλλαγές μεταξύ των κρατών μελών.

Κατά συνέπεια πρέπει να εξομοιωθεί το συνολικό ποσό των εισφορών κεφαλαίων που πραγματοποιήθηκαν μεταξύ του 1992 και του 1996 με κρατική ενίσχυση δυνάμει του άρθρου 92 παράγραφος 1 της συνθήκης και του άρθρου 61 παράγραφος 1 της συμφωνίας για τον ΕΟΧ.

Το άρθρο 92 παράγραφοι 2 και 3 της συνθήκης ορίζει ορισμένα είδη κρατικών ενισχύσεων συμβιβάσιμων προς την κοινή αγορά.

Λαμβανομένου υπόψη του χαρακτήρα της πράξης, της ποικιλίας των δραστηριοτήτων του ομίλου και των εγκαταστάσεων παραγωγής καθώς επίσης του γεγονότος ότι τα εν λόγω χρηματοοικονομικά μέτρα δεν είχαν κανένα περιφερειακό στόχο, η παράγραφος 2 και η παράγραφος 3 στοιχείο β) του άρθρου 92 της συνθήκης δεν τυχάνουν εφαρμογής στην εν λόγω κρατική ενίσχυση. Μπορεί μόνο να γίνει επίκληση της παρέκκλισης που προβλέπεται στο άρθρο 92 παράγραφος 3 στοιχείο γ) που αναφέρεται σε ενισχύσεις που προορίζονται για να διευκολύνουν την ανάπτυξη ορισμένων οικονομικών δραστηριοτήτων.

Οι εισφορές κεφαλαίων υπέρ της Enirisorse στόχευαν στη χρηματοδότηση ενός σχεδίου αναδιάρθρωσης, τελικός στόχος του οποίου ήταν η πλήρης εκκαθάριση της εταιρείας.

Η πολιτική της Επιτροπής στον τομέα των κρατικών ενισχύσεων υπέρ της αναδιάρθρωσης καθορίζεται στις γενικές κατευθύνσεις της Κοινότητας⁽²⁾.

Στις γενικές αυτές κατευθύνσεις, η Επιτροπή υπογραμμίζει ότι πρέπει να εγκριθεί μία δυναμική προσέγγιση για την εκτίμηση του συμβιβάσιμου αυτού του είδους των κρατικών ενισχύσεων, διότι σε αντίθεση περίπτωση οι εν λόγω ενισχύσεις μπορούν να καταλήξουν στο να μεταφέρουν αδικαιολόγητα κοινωνικά ή βιομηχανικά προβλήματα από ένα κράτος μέλος σε άλλο.

Επίσης, πρέπει το σχέδιο αναδιάρθρωσης να πληροί τους ακόλουθους γενικούς όρους ώστε η Επιτροπή να επιτρέψει τη χορήγηση κρατικής ενίσχυσης υπέρ της αναδιάρθρωσης:

1. επιστροφή στην οικονομική βιωσιμότητα της επιχείρησης σε μακροχρόνια βάση, εντός εύλογου διαστήματος
2. πρόληψη στρεβλώσεων του ανταγωνισμού
3. αναλογικότητα της ενίσχυσης προς τις δαπάνες και τα πλεονεκτήματα της αναδιάρθρωσης
4. πλήρης υλοποίηση του σχεδίου
5. έλεγχος και υποβολή εκθέσεων.

Οι βασικές αυτές προϋποθέσεις πρέπει να πληρούνται ώστε να μπορεί να θεωρηθεί ότι τα αποτελέσματα της εν λόγω ενίσχυσης είναι συμβιβάσιμα προς το κοινό συμφέρον δυνάμει των διατάξεων του άρθρου 92 παράγραφος 3 στοιχείο γ) της συνθήκης.

1. Επιστροφή στην αποδοτικότητα και ιδιωτικοποίηση

Κατά κανόνα, ο όρος «sine qua non» για την έγκριση οποιουδήποτε σχεδίου αναδιάρθρωσης είναι να επιτρέπει την εξυγίανση της ενδιαφερόμενης επιχείρησης και την επιστροφή της στην οικονομική βιωσιμότητα, σε μακροχρόνια βάση.

Στην περίπτωση της Enirisorse το σχέδιο αναδιάρθρωσης είχε ως στόχο την εκκαθάριση της εταιρείας χάρη στο κλείσιμο εγκαταστάσεων, σε πωλήσεις και σε αναδιարθώσεις τις οποίες ακολούθησε ιδιωτικοποίηση.

Όπως αποδείχτηκε παραπάνω, τα μέτρα που λήφθηκαν είχαν ως αποτέλεσμα σημαντική μείωση των ζημιών της Enirisorse κατά τη διάρκεια των ετών εφαρμογής του σχεδίου: οι ζημίες εκμετάλλευσης από 551,2 δισεκατομμύρια ιταλικές λίρες το 1992 μειώθηκαν σε 98,6 δισεκατομμύρια ιταλικές λίρες το 1996. Οι προβλεφθείσες ζημίες για το 1997 (48 δισεκατομμύρια ιταλικές λίρες) οφείλονται στην εταιρεία παραγωγής ψευδαργύρου, Pertusola Sud, που θα κλείσει τις εγκαταστάσεις της κατά τη διάρκεια του έτους ή θα πωληθεί σε ιδιώτη επενδυτή ο οποίος εκδήλωσε ενδιαφέρον. Η εν λόγω εταιρεία δεν θα παράγει στο μέλλον ψευδάργυρο. Αν η Επιτροπή κίνησε τη διαδικασία, ο λόγος ήταν, μεταξύ άλλων, ότι κατέληξε σε ένα προσωρινό συμπέρασμα ότι οι εκκαθαρίσεις και οι πωλήσεις εταιρειών δεν επέτρεψαν την εξυγίανση της χρηματοοικονομικής κατάστασης της Enirisorse. Η κρίση αυτή ήταν σωστή κατά τη στιγμή της κίνησης της διαδικασίας, ενώ η διαδικασία αναδιάρθρωσης δεν είχε ολοκληρωθεί και δεν είχε αποφέρει όλους τους καρπούς της. Όπως διευκρινίσαμε προηγουμένως, η χρηματοοικονομική κατάσταση της Enirisorse σημείωσε σημαντική εξέλιξη, από την άποψη ότι η χρέωση μειώθηκε και ότι η μοναδική δραστηριότητα που εξακολουθεί να είναι ελλειμματική (η παραγωγή ψευδαργύρου εκ μέρους της Pertusola Sud) θα ιδιωτικοποιηθεί κατά τη διάρκεια του 1997. Μετά από την ιδιωτικοποίηση αυτή, η Enirisorse θα αποτελείται αποκλειστικά από τις εταιρίες Portovesme και Nuova Solmine, και οι δύο κερδοφόρες επιχειρήσεις.

Η Enirisorse κατάφερε κατά τον τρόπο αυτό να απαλλαγεί από όλες τις μη στρατηγικές δραστηριότητες της και να συνεχίσει να παράγει στον τομέα των στρατηγικών δραστηριοτήτων της. Χάρη στη διαδικασία αυτή, μπόρεσε να μειώσει τα χρέη της, και η πώληση (ή το κλείσιμο των εγκαταστάσεων) της Pertusola Sud θα της επιτρέψει να απαλλαγεί από την τελευταία ελλειμματική της εταιρεία.

⁽¹⁾ Συλλογή 1991, σ. I-1443, σημείο 21.

⁽²⁾ ΕΕ C 368 της 23. 12. 1994, σ. 12.

Εξάλλου, οι ιταλικές αρχές απέδειξαν ότι η αναδιάρθρωση δεν περιορίστηκε στις μη στρατηγικής σημασίας δραστηριότητες της Enirisorse, όπως φαινόταν κατά τη στιγμή της κίνησης της διαδικασίας. Αφού εκχώρησε μεγάλο τμήμα των δραστηριοτήτων της, η Enirisorse συσπειρώθηκε γύρω από τρεις μόνο εταιρείες, που αποτελούν τον στρατηγικό της πυρήνα. Η διαδικασία ιδιωτικοποίησης των εταιρειών αυτών έχει ήδη αρχίσει και θα ολοκληρωθεί σύντομα. Πράγματι, μετά την εκχώρηση των εγκαταστάσεων παραγωγής Porto Marghera και Paderno Dugnano, από κοινού στην εταιρεία Pertusola Sud, οι υπόλοιπες δραστηριότητες θα είναι όλες κερδοφόρες. Συνεπώς, δεν ισχύει πλέον ότι οι στρατηγικές δραστηριότητες απορροφούν τους πόρους της ENI. Η αναδιάρθρωση που εφαρμόστηκε όσον αφορά τις δραστηριότητες αυτές συνοδεύτηκε από μείωση της παραγωγικής ικανότητας και του προσωπικού.

Επιπλέον, οι ιταλικές αρχές ανέλαβαν δέσμευση έναντι της Επιτροπής να ιδιωτικοποιήσουν τις υπόλοιπες δύο εταιρείες. Πράγματι, η διαδικασία ιδιωτικοποίησης έχει ήδη ξεκινήσει και έχουν υποβληθεί αμετάκλητες προτάσεις εκ μέρους ενδιαφερομένων αγοραστών, που είναι ιδιωτικές εταιρείες. Μετά την ολοκλήρωση της ιδιωτικοποίησης, η Enirisorse θα προβεί σε εκκαθάριση, αντίθετα από τις υποθέσεις που γίνονταν κατά την κίνηση της διαδικασίας, όπου δεν απέρε σαφώς αν η αναδιάρθρωση θα έπρεπε να συνοδεύεται ή όχι από την συνέχιση των δραστηριοτήτων της Enirisorse. Όταν η Enirisorse θα έχει προβεί σε ιδιωτικοποίηση και εκκαθάριση στο σύνολό της, ευθύνη θα έχουν οι νέοι ιδιοκτήτες να επιτρέψουν οριστικά την επιστροφή των εταιρειών στην αποδοτικότητα χωρίς κρατικές ενισχύσεις.

Η ιδιωτικοποίηση θα θέσει τέλος στην άμεση χρηματοοικονομική σχέση που υπάρχει μεταξύ της Enirisorse και του ιταλικού κράτους και οι εταιρείες δεν θα επωφεληθούν πλέον πάγιων κρατικών χρηματοδοτήσεων.

2. Πρόληψη στρεβλώσεων του ανταγωνισμού

Ένας άλλος όρος που επιβλήθηκε για τη χορήγηση ενισχύσεων υπέρ της αναδιάρθρωσης είναι η έγκριση μέτρων που θα μπορούν να αντισταθμίσουν όσο το δυνατόν περισσότερο τις αρνητικές επιπτώσεις των εν λόγω ενισχύσεων επί των ανταγωνιστών. Χωρίς τα μέτρα αυτά οι ενισχύσεις θα ήταν αντίθετες προς το κοινό συμφέρον και δεν θα μπορούσαν να τύχουν παρέκκλισης βάσει του άρθρου 92, παράγραφος 3, στοιχείο γ) της συνθήκης.

Η αναδιάρθρωση της Enirisorse συνίσταται σε μια αισθητή προσπάθεια μείωσης της παραγωγικής ικανότητας της εταιρείας για ολόκληρη τη σειρά προϊόντων της. Ο ετήσιος κύκλος εργασιών αποδεικνύει σαφώς τη μείωση αυτή, που έφτασε από 1 867 δισεκατομμύρια ιταλικές λίρες το 1992 σε 810 δισεκατομμύρια ιταλικές λίρες το 1997. Κατά την κίνηση της διαδικασίας, η Επιτροπή αγνοούσε ότι είχε προβλεφθεί η μαζική μείωση των στρατηγικών δραστηριοτήτων της Enirisorse και βάσει των πληροφοριών τις οποίες διέθετε τότε, θεωρούσε ότι η αναδιάρθρωση δεν θα είχε επιπτώσεις στις δραστηριότητες αυτές. Από τα στοιχεία που υποβλήθηκαν εκ μέρους των ιταλικών αρχών, σε απάντηση στην κίνηση της διαδικασίας, απορρέει ότι η αναδιάρθρωση

αφορούσε επίσης τις στρατηγικές δραστηριότητες, που αποτέλεσαν αντικείμενο μιας αισθητής μείωσης: η παραγωγή μολύβδου, ψευδαργύρου, χαλκού και θειικού οξέος μειώθηκε αντίστοιχα κατά 45 %, 40 %, 100 % και 38 %.

Επίσης υπήρξε σημαντική μείωση του προσωπικού που απασχολείται στους τομείς αυτούς: μεταξύ του 1992 και του 1996, ο αριθμός των μισθωτών μειώθηκε από 618 σε 297 στον τομέα του μολύβδου, από 1 636 σε 1 284 στον τομέα του ψευδαργύρου, από 518 σε 202 στον τομέα του χαλκού και το 1997, από 346 σε 187 στον τομέα του θειικού οξέος.

Λαμβανομένων υπόψη των στοιχείων αυτών, πρέπει να εξαχθεί το συμπέρασμα ότι η αναδιάρθρωση της Enirisorse και η θέση της στην αγορά δεν θα επηρεάσουν τον ανταγωνισμό σε βαθμό που να αντίκειται στο κοινό συμφέρον.

3. Αναλογικότητα των ενισχύσεων σε σχέση με την αναδιάρθρωση

Όπως αναφέραμε ήδη, οι εισφορές κεφαλαίων που πραγματοποιήθηκαν κατά τη διάρκεια των τελευταίων ετών χρησίμευσαν στην κάλυψη του κόστους της μείωσης του χρέους της Enirisorse, την εκκαθάριση και το κλείσιμο εταιρειών και εγκαταστάσεων και την αναδιάρθρωση άλλων εταιρειών και εγκαταστάσεων.

Πρέπει να σημειωθεί ότι η αποδέκτρια της ενίσχυσης επιχείρηση συνέβαλε αισθητά στη χρηματοδότηση του σχεδίου αναδιάρθρωσης και εκκαθάρισης, χρησιμοποιώντας για το σκοπό αυτό τα έσοδα που απέρρευσαν από την πώληση στοιχείων του ενεργητικού καθώς και ελεγχόμενων εταιρειών. Κατά την κίνηση της διαδικασίας, η πραγματική ύπαρξη της συμβολής αυτής δεν ήταν εξασφαλισμένη. Η Επιτροπή έλαβε την πλήρη επιβεβαίωση της ιταλικής κυβέρνησης ότι τα έσοδα που προέκυψαν από τις εκχωρήσεις χρησίμευσαν στη συγχρηματοδότηση άλλων στοιχείων του σχεδίου αναδιάρθρωσης. Όπως επισημάναμε ήδη, το συνολικό κόστος της αναδιάρθρωσης ανέρχεται μέχρι στιγμής σε 2 658 δισεκατομμύρια ιταλικές λίρες. Χρηματοδοτήθηκε από την Enirisorse σε ποσό ύψους 1 819 δισεκατομμυρίων με την εισφορά κεφαλαίων και σε ύψος 840 δισεκατομμυρίων με τα έσοδα που προέκυψαν από τις εκχωρήσεις. Το κόστος αυτό δεν θα μπορούσε να καλυφθεί εάν η Enirisorse δεν είχε αφιερώσει στην αναδιάρθρωση τα έσοδα που προέκυψαν από την πώληση ποικίλων στοιχείων του ενεργητικού. Η τελευταία φάση της ιδιωτικοποίησης των αναδιάρθρωμένων δραστηριοτήτων της Enirisorse θα συμβάλλει επίσης στη χρηματοδότηση των δαπανών αυτών. Η συμβολή αυτή είναι το μέγιστο που μπορεί η αποδέκτρια επιχείρηση της ενίσχυσης να προσφέρει.

Κάτω από τις συνθήκες αυτές, μπορεί να θεωρηθεί ότι η χορηγηθείσα ενίσχυση στην Enirisorse δεν δίνει στην εν λόγω εταιρεία, τις εταιρείες τις οποίες ελέγχει και τις εγκαταστάσεις που εξακολουθούν να ασκούν παραγωγική δραστηριότητα, επιπλέον ρευστό που θα μπορούσε να διοχετευτεί σε δραστηριότητες οι οποίες δύνανται να προκαλέσουν στρεβλώσεις στην αγορά και οι οποίες δεν συνδέονται με τη διαδικασία αναδιάρθρωσης ή τη χρηματοδότηση νέων επενδύσεων οι οποίες δεν προβλέπονται από την αναδιάρθρωση.

4. Πλήρης εφαρμογή του σχεδίου αναδιάρθρωσης

Οι σχετικές γενικές κατευθύνσεις υποχρεώνουν επίσης την επιχείρηση να υλοποιήσει το σχέδιο αναδιάρθρωσης που υποβλήθηκε στην Επιτροπή και έγινε δεκτό από αυτήν. Όπως ήδη αναφέραμε, το σχέδιο αυτό, συνίσταται στην πώληση και στην εκκαθάριση των εταιρειών που ανήκουν στην Enirisorse, την αναδιάρθρωση των στρατηγικών δραστηριοτήτων ενόψει της ιδιωτικοποίησης των εν λόγω εταιρειών, την πραγματική ιδιωτικοποίηση των τελευταίων αυτών και τέλος την εκκαθάριση της Enirisorse. Εφόσον η Ιταλία δεσμεύτηκε να υλοποιήσει το σχέδιο αυτό στο σύνολό του, μπορεί να εξαχθεί το συμπέρασμα ότι ο όρος αυτός θα πληρωθεί.

5. Έλεγχος και εκθέσεις

Η ολοκλήρωση της τρέχουσας διαδικασίας ιδιωτικοποίησης (Pertusola Sud) καθώς και των ιδιωτικοποιήσεων των εταιρειών Portovesme/San Gavino και Nuova Solmine πρέπει να γίνουν υπό τον έλεγχο της Επιτροπής. Για το σκοπό αυτό, οι ιταλικές αρχές θα πρέπει να υποβάλουν περιοδικές εκθέσεις σχετικά με την πρόοδο των ιδιωτικοποιήσεων, την χρηματοπιστωτική κατάσταση της Enirisorse και τα έσοδα που προέρχονται από τις εν λόγω ιδιωτικοποιήσεις.

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΑΠΟΦΑΣΗ:

Άρθρο 1

Οι χορηγηθείσες κρατικές ενισχύσεις εκ μέρους της Ιταλίας μεταξύ του 1992 και 1996 στην Enirisorse SpA με τη μορφή εισφορών κεφαλαίων για ποσό ύψους 1 819 δισεκατομμυρίων ιταλικών λιρών, ώστε να επιτραπεί η αναδιάρθρωσή της σύμφωνα με το προβλεπόμενο σχέδιο είναι συμβιβάσιμες προς την κοινή αγορά και τη συμφωνία για τον ΕΟΧ δυνάμει των διατάξεων του άρθρου 92 παράγραφος 3 στοιχείο γ) της συνθήκης ΕΚ και του άρθρου 61 παράγραφος 3 στοιχείο γ) της συμφωνίας για τον ΕΟΧ, επιφυλασσομένων των διατάξεων των άρθρων 2 και 3 της παρούσας απόφασης.

Άρθρο 2

Η Ιταλία δεσμεύεται να ιδιωτικοποιήσει τις εταιρείες και τις εγκαταστάσεις παραγωγής που εξακολουθούν να ανήκουν

στην Enirisorse SpA και να προβεί στην οριστική εκκαθάριση αυτής της τελευταίας. Οι ιδιωτικοποιήσεις θα ολοκληρωθούν έως τις 31 Δεκεμβρίου 1998. Τα έσοδα που θα απορρέουν από τις ιδιωτικοποιήσεις αυτές δεν μπορούν να διοχετευθούν εκ μέρους της ENI σε επενδύσεις άλλων εταιρειών που της ανήκουν, αλλά πρέπει να χρησιμεύσουν για την κάλυψη των ενδεχόμενων συμπληρωματικών δαπανών εκκαθάρισης της Enirisorse.

Άρθρο 3

1. Η Ιταλία συνεργάζεται πλήρως για τον έλεγχο της εκτέλεσης της παρούσας απόφασης της Επιτροπής και υποβάλλει σ' αυτή την τελευταία εξαμηνιαίες εκθέσεις που περιέχουν ιδίως:

- α) πληροφορίες για την πρόοδο των ιδιωτικοποιήσεων που δεν έχουν ακόμη ολοκληρωθεί και των εσόδων που απορρέουν από αυτές
- β) πληροφορίες σχετικά με την πρόοδο της οριστικής εκκαθάρισης της Enirisorse SpA και τις ενδεχόμενες συμπληρωματικές δαπάνες εκκαθάρισης
- γ) ενημέρωση της χρηματοοικονομικής κατάστασης της Enirisorse SpA.

2. Η πρώτη έκθεση πρέπει να υποβληθεί στην Επιτροπή πριν από την 1η Οκτωβρίου 1997. Οι επόμενες εκθέσεις θα υποβάλλονται ανά εξάμηνο.

Άρθρο 4

Η παρούσα απόφαση απευθύνεται στην Ιταλική Δημοκρατία.

Βρυξέλλες, 16 Απριλίου 1997.

Για την Επιτροπή

Karel VAN MIERT

Μέλος της Επιτροπής